

Väike-Maarja valla

INFOLEHT

OKTOOBER 1995

NR. 9 (30)

Väike-Maarja põhjaveest, Sirdali kommuuni ja Väike-Maarja valla koostööst ning Norra kuningriigi abist Väike-Maarja reovee peakollektori renoveerimisel

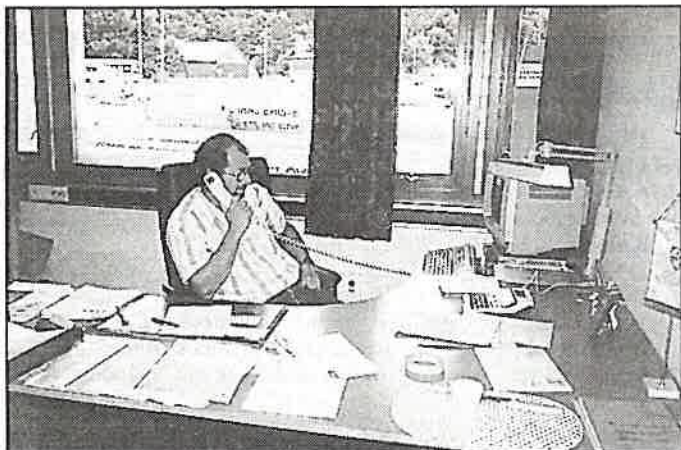
Väike-Maarjat läbib ca 1,6 km pikkune isevooluline reovee peakollektor, mis algab OÜ Meier juurest ja lõpeb ülepumpas Kaarma (Uduvere) ridaelamu juures. 1,2 km sellest torust on ehitatud viiekümnendatel aastatel ja betoonitorudest. Praegu on olukord väga halb: torud ja kaevud on äärmiselt amortiseerunud ja kogu süsteem on meie põhjavee reostumise oluline allikas. Selle nimel, et toru vahetada, on tehtud tööd juba Väike-Maarja kolhoosi aegadel.

Väike-Maarja valla ja Sirdali kommuuni (asub Norra Kuningriigis) vahel on sõlmitud sõpruse ja koostöö leping. 1.–4. oktoobril 1994. a. külastas meie valda Sirdali kommuuni tehnikakomisjon. Külaskäigu eesmärk oli tutvuda kohaliku olukorraga ja leida konkreetseid projekte, mida teostada antud lepingu raames. Ühiselt jõudsime järeldusele, et üheks vajalikumaks ja realselt teostatavamaks projektiks oleks norralaste abi meie reovee kollektori renoveerimisel. Tänu Sirdali kommuuni tehnikaosakonna juhataja Tore Tagholdti, vallavanem Hakon Rissmann-Bredeseni ja volikogu esimehe Sven Tjorhomi tööle kogu projekti vajalikkuse põhjendamisel Norra riigi keskkonnaministeeriumis eraldas Norra Kuningriik Väike-Maarja peakollektori renoveerimiseks 1.130.000 Norra krooni.

Avalikul vähempakkumisel tööde teostaja leidmiseks osutus võitjaks AS TERRAT. Tööd käivad üsna jõudsasti, kuigi plaanitud graafikust on vahepeal tekkinud väike mahajäämus, mis suures osas on tingitud ettenägematustest üllatustest, mida taoline töö endaga alati kaasa toob. Loodame, et ettevõtja lõpetab tööd õigeaegselt.

Samuti palume Väike-Maarja rahva mõistvat suhtumist kõikidesse ebamugavustesse, mis ees ootavad (tuhnitakse ju aleviku keskosa üsna põhjalikult üles), kuid kõik, mida me teeme, on meie põhjavee puhtuse huvides.

Kaarel MOISAD

Sirdali kommuuni tehnikaosakonna juhataja Tore Tagholdt.

Adam Johann von Krusensterni
nimeline Fond,
Eesti Meremuuseum
ja Eesti Ajaloomuuseum tähistavad
admiral
ADAM JOHANN VON
KRUSENSTERNI
225. sünniaastapäeva
teaduskonverentsiga
ja mälestustoa avamisega
16.–17. novembril 1995. aastal
Kiltsi lossis.

KÜTTEPERIOODI ALGUS JA ELEKTRISEADMETE OLUKORD ELAMUTES

Pöördun teie poole vallakodanike murede pärast, mis tulenevad kartusest jääda jõulu ajal pimedasse tupp.

Suvi on läbi ja algab kütteperiood. Paljud inimesed vallas on seda meelt, et elektriga kütta on odavam. Ostetakse elektrilisi küttekehi, et sooja saada ja samal ajal saetakse läbi keskkütte radiaatorite torusid, kuna sealt tulev soojus on liiga kallis ja hindade kujunemine liialt anonüümne.

Selline tegevus võiks õige olla, kuna õigeks võib pidada alati kõike seda, mida inimene teeb iseenda jaoks. Niipea aga, kui inimese tegevus seab ohtu kaaskodanike huvid, tekivad pahandused naabrite vahel.

Näiteks elamu, kus on 18–24 korterit ja mis on ehitatud 1970. aastal, pandaks kodanike omaalgatuslikus korras elektriküttele ilma selleks tegevuseks elektritehniliste tingimuste taotlemiseta elektrivõrkudelt. Kui sellise tegevuse tulemusena mindaks majas osaliseltki üle elektriküttele,

põleks maha maja sisestuskaabel või sisestuskilp ja pimedus valitseks kogu majas. Samuti oleks kõik külmas. Kaablivahetus on kallis töö, seda eriti külmunud maapinna korral. Ka keskküttest ei saaks sooja, sest torud on läbi saetud. Kuidas siis elada edasi?

Palun tungivalt, et igasugune elektriküttele üleminek mitmekorterilistes majades oleks läbimõeldud tegevus ja kindlasti oleks selleks elektrivõrkudelt vaja taotleda elektritehnilisi tingimusi ja enne tööde teostamist majas konsulteerida elektriinseneridega. Selline tegevus väldiks edaspidiseid ebameeldivusi, mis kaasnevad avariidega elektrisüsteemis.

Palun mind mitte valesti mõista, sest see kirjutis lähtub soovist teid kõiki abistada.

Lugupidamisega vallavenam,
Jüri POOLAK

Noorsoopolitsei tööst

Alates 1. septembrist k. a. töötab Väike-Maarja Politseijaoskonnas Noorsoopolitsei inspektor, kelle piirkonda kuuluvad Väike-Maarja valla, Laekvere valla, Avanduse valla, Rakke valla, Tamsalu alevi ja valla territooriumil elavad alaealised.

Noorsoopolitsei inspektor tegeleb alaealiste (kuni 18-aastaste)

sooritatud õigusrikkumistega. Noorsooinspektori ülesandeks on

- alaealiste õiguserikkumiste avastamine;
- alaealiste toimepandud kuriteo puhul esialgsete materjalide kogumine ja kontrollimine kriminaalasja algatamiseni või kriminaalasja algatamisest keeldumise vormistamine;
- arvestuse pidamine alaealiste õigusrikkumiste ja neid toime pannud alaealiste ning nendega seotud isikute kohta.

Noorsoopolitsei inspektor võtab vastu teisipäeviti kella 13.00–15.00-ni Pikk tn. 8.

Merle KIIGEMAA

VALLAVOLIKOGUS

20. septembril 1995. a.

PÄEVAKORRAS:

1. Maakorralduskavade kinnitamine.

OTSUSTATI: kinnitada Remni ja Kaevu maaüksuste ning Jaagupi 4 talu maakorralduskavad.

2. Valla piiride muutmine.

Seoses talude tagastamisega ja vastavuses "Eesti territooriumi haldusjaotuse seadusega"

OTSUSTATI:

1. Viia Vinni ja Väike-Maarja valdade vaheline piir Jüri Vommi talu Väike-Maarja valla poolsele piirile. Sellega läheb Vinni üle ~0,1 ha maad.

2. Viia Rakke ja Väike-Maarja valdade vaheline piir Vorsti jõeni. Sellega läheb Rakke vallale üle ~41,8 ha maad.

3. Viia Rakke ja Väike-Maarja valdade vaheline piir Ilmandu jõeni. Sellega tuleb Väike-Maarja vallale üle ~130,1 ha maad. Liita juurdetulev maa-ala Varangu külaga.

3. Väike-Maarja Gümnaasiumi finantseerimine.

OTSUSTATI: nõustuda Väike-Maarja Gümnaasiumi klasside täiendava finantseerimisega valla eelarvest 12 tunni ulatuses.

4. Triigi Lasteaed-Algkooli finantseerimine.

OTSUSTATI: nõustuda Triigi Lasteaed-Algkooli IV klassi finantseerimisega valla eelarvest.

Tähelepanu!

Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi liikmed 1940. aastast Artur Praks, Osvald Paluoja, Karl Kalev, Endel Kleimann ja allakirjutanu otsustasid 5. augustil 1995. a. jätkata VMPS tegevust. Võeti vastu 25 uut liiget ja valiti 7-liikmeline juhatus (H. Varik, A. Praks, O. Paluoja, M. Lepik, H. Tamm, H. Kokkuta, E. Laev).

Juhatus kutsub kõiki maaelu arengust huvitatud inimesi seltsi liikmeks, et üheskoos tegutseda talupidamise toetajana Väike-Maarja vallas.

Harri Varik,
VMPS juhatuse esimees

Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi (VMPS) ja Väike-Maarja Talunike Seltsi (VMTS) ühine koosolek toimub laupäeval, 28. oktoobril 1995. a. kell 10.00 Väike-Maarja Õppekeskuse raamatukogus.

KAVAS:

1. VMTS tegevuse lõpetamine
2. Uute liikmete vastuvõtmine VMPS-i.
3. Ettevalmistus VMPS 100. juubeli tähistamiseks.
4. VMPS põhikirja muudatuste arutamine ja kinnitamine.
5. Jooksev info (kursused, reisid, liikmemaksud, kohalalgatatud asjad).

Ene LAEV, VMPS asekirjatoimetaja

ELU JA MÄLESTUSI

Noor-Eesti kirjastus Tartus 1936. a.

Jakob Liiv

Parajasti meenus mulle järgmine Kreutzwaldi salm, millega oma vastuväidet algasin:

*"Kõik taevad jutustavad,
oh Jumal, sinu nõu,
maailmad kuulutavad
su kätetööde au."*

"Nii kõneleb usklik laulik, siis ei või minu arvates niisugune inimene, kes neid looduse saladusi, mis Looja oma töösse on paigutanud, tundma õpib. Jumala salgajaks saada. Meistrit hinnatakse ja austatakse tema töö järele. Kui inimene ilmliku tarkuse kaudu tungib mõttes kas või ookeani sügavustesse või mägede latvadeni, mis üle pilvede taeva alla tõusevad, siis läheneb ta aukartuses kõige maailma loojale. Ka iisreali laulik kuningas Taavet laulab oma vägevad laulud Jumala kiituseks tema suurte tegude järele, tungib mere sügavustesse ja mägede kõrgustesse, päikest, kuud ja tähti oma teedel ülistades, siis jääb mul arusaamatuks, kuidas niisuguste asjade õppimine meie lapsed võiks ära rikkuda." Need olid mu kõne motiivid. See kõne näis kuulajatele meeldivat, mille järele keegi vallavanem sõna võttis: "Niisuguse kooli asutamine ei ole mitte üksnes õpetajate tahtmine, sest nemad ju sellest tunduvalt kasu ei saa, vaid see on terve kihelkonna rahva soov, seepärast peaksime täna selle küsimuse tõsiselt arutuse alla võtma." Räägiti ja vaieldi palju, aga mingisugust otsust ei tehtud, kuid oma mõju oli sellel koosolekul siiski. Hiljem öeldi kihelkonnakooli õpetajale koht üles ja kool pandi aastaks seisma, et selle aja jooksul mõisnikega ja vallavalitsusega kooli edaspidise saatuse üle nõu pidada. 1883. aasta sügisel oli asi nii korraldatud, et vallad maksavad 150 rubla ja mõisnikud sama palju õpetajate palgaks. Õpetajate soovitusel valiti õpetajaks Peeter Koit, kes Riia Balti õpetajate seminari oli lõpetanud. Valik õnnestus ja mõne aastaga viis see mees V.-Maarja kihelkonnakooli õitsvale järjele. 1882. aasta sügisel oli mu tervis juba sedavõrd paranenud, et ise võisin kooli pidama ja laulukoori juhatama hakata. Vend Juhan jäi mu juurde Avispeale, et siin vaiksem ja rahulikum oleks edasi õppida. Ta unistas ikka muusikast ja käis Äntu koolimajas, mis talveteed 12 versta käia andis, orellil harjutamas. Kuuldes, et Koonu õpetajal väike harmoonium on, tõi ta selle Avispeale. Mänguriist oli aga nii vilets, et sellega midagi teha ei saanud. Ta lükkas selle vihaga eemale ja hüüdis: "kui kuratlik saatus ei taha, et minust muusikamees saaks, siis tahan nüüd kirjanikuks hakata. Raha mul ei ole, millega tarvilist muusikariista osta, aga niipalju suudan ma elus ikkagi teenida, et enesele paberit ja tinti võin muretseda." Sellest ajast peale hakkas ta luuletusi kirjutama. Ta tõi neid mulle näha ja arvustada. Need olid algul veerud, kahvatud ja vormilt nigelad. Andsin talle selles algteadmisi ja näitasin puudusi, mis tema laulude juures leidsin. See teda ei kohutanud, vaid julgustas veel enam tööle. Kord ütles ta minule: "Võib-olla oled sa minu üle kade, et ma laule kirjutatan, ja seepärast neid nii arvustad. Mina tahan sellel teel kord sinust ette jõuda. Nüüd esitan ma end igal pool sinu vennana, aga aeg tuleb, millal sa ennast minu vennana pead esitlema." Soovisin talle selleks õnne ja ütlesin: "Võib-olla on minu arvustused sulle teenäitajaks, sest halba, mis sinu katsetes leidub, ei saa ma ometi heaks kiita. Kiidaksin neid, siis ei oleks ma sinu vastu mitte küllalt õiglane."

Ehkki Juhan oli väga õrnatundeline ja närviline, et ma vahel temaga nagu lapsega pidin ümber käima, tuli teda tihti pahandada ta esimeste kirjanduslike katsete pärast, nii et ta kurva ja mossis näoga minust eemaldus. Siiski tõi ta iga rea ja salmiku, mis oli kirjutatud, mulle näha ja parandada. Kõige selle kõrval võttis ta elavalt osa eesti poliitikast ja rahvuslõkkudest püüdlustest ja luges hoolega ajalehti, eriti meie lemmiklehte "Sakalat", mille toimetaja Jakobson oli talle ideaaliks ja mehisuse eeskujuks. Seepärast mõjus selle ootamatu surm väga sügavalt temasse. 9. märtsi hommikul haigena voodis olles kuulsin, et Juhan ja Mihkelson eestois mingisugusest erutavast asjast kõnelevad, mida nagu minu eest varjati. Hüüdsin neid enda juurde, kus Juhan nuttu tagasi hoides lausus: ... Ära ehmu, vend, pean sulle kurba sõnumit kuulutama. Suur õnnetus on meie maad ja rahvast tabanud."

— "Mis siis nüüd jälle lahti on?" küsisin uudishimulikult. "Sinu haiguse pärast ei tahtnud sind järsku kurvastada. Kas tead, Jakobson on eile Kurgjal

surnud," ütles Juhan, puhkes suure häälega nutma ja hädaldas: "Mis saab nüüd meist ja meie rahvast! Kas leidub Eestis meest, kes tema asemele võib astuda? Küll võivad sakslased nüüd rõõmustada, kuid meie aiva nutame." Ka Mihkelsonil veeresid pisarad silmist. Olgugi et see teade mind pörutas, püüdsin neid lohutada, et meie kurvastus Jakobsoni enam elusse ei ärata ja meil tuleb julgesti tulevikule vastu astuda. Juhan oli mitu päeva nagu haige, ei tahtnud süüa, käis mõttes ühest toast teise ja küsis minult luba, et ta õpilasi klassis selle kurva sündmusega võiks tutvustada ja Jakobsoni tähtsusest kõnelda. Endast mõista ei saanud ma seda talle keelata.

Enne jõule tabas jälle kooli õnnetus. Rõugete pärast pandi kool kinni. Ka Juhan jäi rõugetesse, kuid kaunis kergel kujul. Paranemise järele saatsin ta ära Alatskivile vanemate juurde, jäädes ise ühes oma teenijaga rõugesse. Teenija, kuigi üle neljakümne aasta vana, suri ühel õhtul. Mul ei olnud kellegagi ta omastele sellest teatada ja nõnda lamasime terve öö ühes toas, üks haigena ja teine surnuna, kuni meid hommikul leiti. Minu haigus oli sama kergekujuline nagu vennalgi ja jaanuarikuus võisin jälle koolitööle asuda, kuid pastoriga muutus meie vahekorraldus. Ta laskis ka mulle võõrmündri kaudu teatada, et ma kooli kinni paneksin, et õpetajad leeri juures käisid korda pidamas ja piibliloo-tunde andmas. Selleks pidid õpetajad toidumoota ja magamistriid ühes võtma. Öökorteriks oli väikene sahvritaoline tuba leerimajas, kus elas kellamees oma joodikust pojaga. Viimane pidas kingsepa-ametit. Õhtuti käisid tema joomavennad seal purjutamas ja lärmitsemas. Mina ei suutnud niisuguse korraga leppida ja saatsin võõrmündriga pastorile teate, et ma oma kooli nädalaks seisma jätta ei või, olen ju kaua koolitööst eemal olnud ja püüan seda heaks teha, mis aasta jooksul tegemata jäänud. Palusin, et mõni teine õpetaja minu asemel leeri juurde kutsutaks. Teine pahandus tuli sellest, et ma leerimajja palvetunde pidama ei läinud. Õpetajad olid kohustatud kordamööda igal pühapäeval peale jumalateenistust leeritoas palvetundi pidama. Esitsa öeldi kantslist maha, missugune õpetaja täna leeritoas palvetundi peab. Kui õpetajad selle üle nurisesid, pandi päevakord kiriku kantselei seinale.

Kolmas ja suurim pahandus tuli 1883. aasta veebruarikuul algul. Ühel õpetajate omavahelisel koosolekul küsis keegi noorem õpetaja: "Kuidas sellega lepitakse, et sa leerimajas palvetamas ei käi?" — "Kas lepitakse või mitte, aga lihtsalt ma ei lähe", oli mu lühike vastus. Nüüd seletas küsija: "Möödunud pühapäeval palvetas sinu asemel naabruses elav vokitreial, kes põrgu nii palavaks küttis, et isegi selle juures nuttis, paarikümnest naiskuulajast rääkimata." Ma seletasin: "Naised tahavad, et neile põrgust räägitakse, aga mina parema tahtmise järele seda üles ei leia. Leiaksin ta üles, viiksins ühe osa temast Avispea koolimajja, kus lumi toa nurgast sisse tuiskab ja hommikuli mu juukses voodi otsa külge kinni külmutavad." Üks vanem õpetaja oli pastorilt Simuna kõstri Normanni raamatu "Vaimulikud raasukesed" saanud ja hakkas autorit ülistama, keda tervel Virumaal tema raamatute pärast otse paavstilikult austati. Meie V.-Maarjas pidasime Normanni kõige vanameelsemaks inimeseks ja mõisnikkude poliitika juhiks. Mina lehitsesin seda raamatut ja tähendasin: "Normann on senini seda vaimulikku hingerooga patakate viisi meid nagu kanapoegi raasukestega toitma." Mulle vastas sama õpetaja: "Sina tahad ka kirjanik olla, eks kirjuta siis paremaid vaimulikke raamatuid." Vastasin, et olen selle üle palju mõelnud ja materjal selleks ka ei puudu, kuid nimega ei saa hakkama. On juba kõik nimed ja pealkirjad ära tarvitatud, üks kentsakam ja imelisem kui teine. Ma ei leia oma raamatutele enam sobivat nime, mis tõmbaks. Olen ühe pealkirja juurde peatuma jäänud, aga ei tea, kas ka see sobib. Meie vaidlus huvitas ka teisi ja küsiti, missugune see olla võiks. Vastasin: "Oma raamatule olen mõelnud nimeks panna "Usu ujumise püksid maailma tormise mere peal." Noorematele meestele meeldisid mu naljad, vanemad vihastusid, aga minule oli see komistuskivi. Mõne nädala pärast kutsus pastor mind enda juurde ja hakkas noomima, et mina kirikuvalitsuse käske ei täida ja pühakirja millekski ei pea, nagu ühel koosolekul ette tulnud, samuti ei tule leeri juurde ega palvetunde pidama.

*Eesti rahvald peatumud,
aga niidid kaksal*

(Järgneb)

Olukorrast Tööturul

Sügis on käes, hooajatööd lõpevad ja seetõttu suureneb tööhõivetalituse poole pöördujate arv. 01. 10. 1995. a. seisuga on meie piirkonnas (Avanduse, Laekvere, Rakke, Väike-Maarja) 105 töötut ja 143 tööotsijat. Kokku pöörduti septembris meie poole 423 korral, sealhulgas on ka tööandjate pöördumised.

Väike-Maarja vallas on 54 töötut (12 meest ja 42 naist) ja 59 tööotsijat. Töötutest on kümnel mehel vanust üle 49 aasta ja ainult 2 on alla 25. Need kaks noormeest asuvad ametisse juba järgmisel kuul, sest üks neist on õppel tööandja garantiikirjaga ja teisega sõlmitakse tööleping novembris. Meestele laekus septembris 19 töökohta, mis kõik nõuavad oskustöölise kvalifikatsiooni. Tööd pakuti keevitajatele, saeraamitöölisele, ehitustöölisele, autojuhtidele. 19-st pakutavast töökohast täideti septembris 11. Enamasti jäävad meestest pikemaks ajaks töötuks kas vanemad mehed, kellel puudub kvalifikatsioon, ääremaadel elavad, varem kohtulikult karistatud või invaliidsusgruppi omanud mehed. Tublid, oskustega töömehed rakenduvad kiiresti. Lihttöölisi vajatakse üha vähem ja enamasti kasutatakse neid ainult hooajatöödel.

Hoopis keerulisem on naistega, sest kahe viimase kuu jooksul on laekunud neile vaid 3 töökohta. Peamiselt soovitakse farmitöölisi. Väike-Maarja valla 42 naistöödust on 36 vanuses 18—40 aastat ja ainult 6 on üle 40 aasta vanad. Paljud naised pöörduvad tööhõivetalituse poole, soovides tööturuõpet, ja see on igati tervitatav, kui näiteks lastega kodus oleku ajal täiendatakse ennast. Oleme pidanud õppel osalemise kohta arvestust, näiteks 1994. aastal leidis rakendust üle 50% õppel osalenutest. Septembris

suunasime õppele 16 ja oktoobris umbes 20 töötut. Õppimine on tööturuõppel osalejatele tasuta, lisaks makstakse stipendiumi 450 EEK kuus ning igas kuus on võimalik tasuta sõidukulusid 200 EEK ulatuses ning osaliselt ka majutamiskulusid.

Sellel aastal on rohkem huvi tuntud ka ettevõtlustoetuse kohta. Meie piirkonnas on sellel aastal välja makstud kaks ettevõtlustoetust ja ettevalmistamisel on veel kaks. Ettevõtlustoetuse suurus on praegu 8000 EEK ja selle saamiseks peab töötut ette valmistama äriplaani ning esitama avalduse. Avalduse ja äriplaani alusel teeb otsuse komisjon, kuhu kuulub kohaliku omavalitsuse, tööhõivetalituse ja maksuameti esindaja.

Täpsemat infot saate Väike-Maarjas:

E 9.00 — 15.00
T 9.00 — 15.00
N 9.00 — 15.00

Raili SIRGMETS,
Lääne-Virumaa THA vanemkonsultant

Lugupeetud Väike-Maarja Aianduse ja Mesinduse Seltsi liikmed!

Saame kokku laupäeval, 4. novembril kell 10.00 Väike-Maarja Õppekeskuse aulas ning viime läbi koosoleku, kus võtame vastu uue põhikirja ja valime uue juhatuse.

Väike-Maarja AMS juhatus

Õnnitleme!

Linda KÄÄRID	01. 10. — 81
Meeta MÄNNISTU	01. 10. — 81
Jelisaveta TEPPER	02. 10. — 86
Jelena DEMENTJEVA	05. 10. — 70
Jaan UUSTALL	05. 10. — 88
Elvina VILUMETS	05. 10. — 92
Linda KASO	06. 10. — 80
Lisette POHLAK	06. 10. — 83
Endel HEINLA	07. 10. — 70
Jaan POHLAK	08. 10. — 82
Olga KOPPAS	10. 10. — 84
Alide KALAMEES	13. 10. — 86
Linda KAABER	14. 10. — 86
Osvald PALUOJA	14. 10. — 90
Ella Kruusakivi	16. 10. — 70
Helmi KOOGUR	17. 10. — 93
Jakob LAMP	18. 10. — 70
Leida SAAGE	18. 10. — 75
Aleida-Johanna AIA	19. 10. — 82
Hilja LUSMÄGI	23. 10. — 70
Hilda LÄÄNEMETS	23. 10. — 80
Helga UUSTARE	28. 10. — 75
Hermine LOKUTŠIEVSKI	31. 10. — 81
Meeta VÖÖRMAA	31. 10. — 84

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja Vallavalitsus